BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

Broj: 02/1-33-27633/25
Tuzla, 30.09.2025. godine

Na osnovu člana 5. i 29. Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 17/00, 1/05, 11/06, 13/11 i 15/17), Vlada Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 30.09.2025. godine, donosi

Z A K L J U Č A K

I

Prihvata se Analiza zdravstvenog stanja stanovništva Tuzlanskog kantona i indikatori zdravlja u 2024. godini.

II

Analiza iz tačke I ovog Zaključka uputit će se Skupštini Tuzlanskog kantona na razmatranje.

DOSTAVITI:

1 x Skupštini Tuzlanskog kantona
1 x Ministarstvu zdravstva
1 x Evidenciji
1 x a/a

PREMIJER KANTONA

Irfan Halilagić

MINISTARSTVO ZDRAVSTVO
TUZLANSKOG KANTONA

ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA STANOVNIŠTVA TUZLANSKOG KANTONA I INDIKATORI ZDRAVLJA U 2024. GODINI

Tuzla, septembar 2025. godine

1 VITALNO DEMOGRAFSKI POKAZATELJI

1.1 Vitalno-demografski pokazatelji

Na području Tuzlanskog kantona na površini od 2.649 km2 živi 429.443 stanovnika. Prosječna gustina naseljenosti Kantona je 162 stanovnika na km2 (tabela). Gustina naseljenosti veća od prosjeka Kantona evidentira se na području općina Doboj Istok i Teočak te gradova Gračanica, Gradačac, Tuzla i Živinice. Najmanja gustina naseljenosti je na području općine Kladanj (33/km2). Kretanje vitalnih demografskih parametara u periodu od 2014. do 2024. godine pokazuje negativne trendove, uključujući kontinuirani pad nataliteta i negativan prirodni priraštaj *(grafikon 1).*

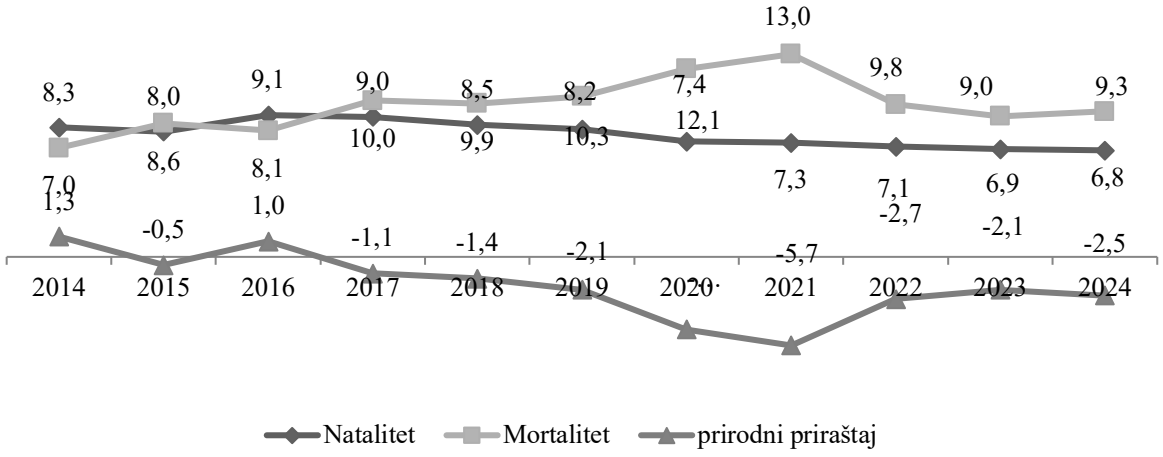

Grafikon 1. Stope nataliteta, mortaliteta i prirodnog priraštaja na području Tuzlanskog kantona, u periodu od 2014. do 2024.godine

*Definisane su nove dobne skupine prema Pravilniku o obliku i sadržaju osnovne medicinske dokumetacije („Službene novine Federacije BiH broj 61/18“) i podacima Federalnog zavoda za statistiku (Projekcija broja stanovnika po kantonima 30.06.2024. godine)

Stope nataliteta se kreću od 4,12‰ u opštini Sapna do 8,22‰ u opštini Doboj Istok. Stopa nataliteta na području Tuzlanskog kantona je 6,84‰ *(grafikon).* U osam općina/gradova registruju se stope niže od stope nataliteta utvrđene na području Tuzlanskog Kantona.

Vrijednosti stopa mortaliteta se u 2024. godini kreću od 5,98‰ u opštini Sapna do 11,79‰ u gradu Lukavac (grafikon). Na područuj općine Doboj Istok te u gradovima Tuzla i Lukavac evidentiraju se veće stope mortaliteta od vrijednosti stope za Kanton (9,33‰).

Stopa prirodnog priraštaja za Tuzlanski kanton (-2,49‰) je izrazito nepovoljna i bilježe se negativne vrijednosti u svim općinama i gradovima Tuzlanskog kantona.

Na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini registrovano je 2.938 živorođenih beba, 4.007 umrlih osoba i 16 umrlih dojenčadi i 14 mrtvorođene djece (prema Prijavi porođaja). Stopa smrtnosti dojenčadi u 2024. godini je niska na području Tuzlanskog kantona (5,45‰).

Najviša zabilježena stopa smrtnosti dojenčadi je na području grada Tuzla (19,85‰), te općina banovići (6,94 ‰), općini Kalesija (4,61 ‰) i grad Živinice (2,24‰). U ostalim općinama i gradovima nisu registrovani slučajevi umrle dojenčadi.

1.2 Uzroci umiranja

U 2024. godini registrovano je 4.007 umrlih osoba i to 2.095 muškaraca i 1.912 žene. Odnos umrlih muškaraca i žena bio je 52.28% prema 47.72%. Najveći procenat umrlih je registrovan u dobnoj skupini starosti 60 i više godina (78,77%). Od ukupno deset vodećih uzroka umiranja na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini 49,76% su iz grupe bolesti cirkulatornog sistema: primarna hipertenzija, komplikacije i loše definisani opisi srčane bolesti, moždani udar, akutni infarkt miokarda, hronična ishemična oboljenja srca i kardiomiopatija.

2 ZDRAVSTVENO STANJE STANOVNIŠTVA

2.1 Obolijevanje ukupnog stanovništva

U ukupno registrovanom obolijevanju (475.537), u okviru primarne zdravstvene zaštite ukupnog stanovništva, deset vodećih oboljenja učestvovalo je sa 274.731 ili 57,77%.
Vodeći uzroci obolijevanja su: akutne infekcije gornjih disajnih puteva, hipertenzivna oboljenja, simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, inzulno-neovisni dijabetes i druge dorzopatije *(grafikon 2).*

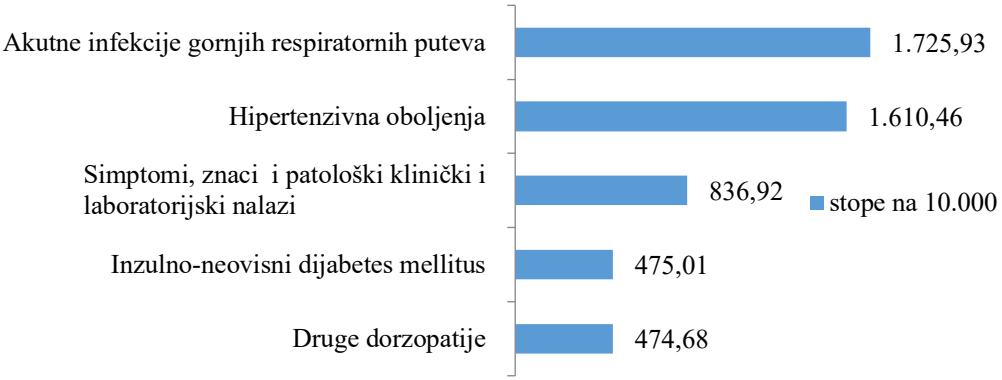

Grafikon 2. Distribucija vodećih oboljenja ukupnog stanovništva na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

U rasponu stopa obolijevanja od 337,32 do 211,62 registrovani su: drugi endokrini i metabolički poremećaji, druga oboljenja kože i potkožnog tkiva, akutni bronhitis i bronhiolitis, druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka te oboljenja oka i adneksa.

2.2 Obolijevanje djece dobi od 0-4 godine*

U ukupno registrovanom obolijevanju (38.139) primarne zdravstvene zaštite djece dobi od 0-4 godine, deset vodećih oboljenja učestvovalo je sa 86,38% (32.946). Vodeće bolesti djece dobi od 0-4 su: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, simptomi, znaci i patološki

klinički i laboratorijski nalazi, akutni bronhitisi i bronhiolitisi , druga oboljenja kože i potkožnog tkiva i oboljenja oka i adneksa *(grafikon 3.)*.

Grafikon 3. Distribucija vodećih oboljenja djece od 0-4 godine na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

U rasponu stopa morbiditeta od 508,07 do 294,21 registrovani su: anemije uzrokovane nedostatkom željeza, otitis media i drugi poremećaji srednjeg uha i mastoida, dijareja i gastroenteritis vjerovatno infektivnog porijekla, druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka te pneumonija.

2.3 Obolijevanje populacije od 5-19 godina*

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti populacije od 5-19 godina, u ukupno registrovanom obolijevanju od 71.625, deset vodećih oboljenja učestvovalo je sa 58.229 ili 81,30%.
Prema stopama obolijevanja na 10.000 populacije od 5-19 godina, vodeće bolesti su: akutne infekcije gornjih disajnih puteva, simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, druga oboljenja kože i potkožnog tkiva, akutni bronhitisi i bronhiolitisi, te druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka (*grafikon 4*).

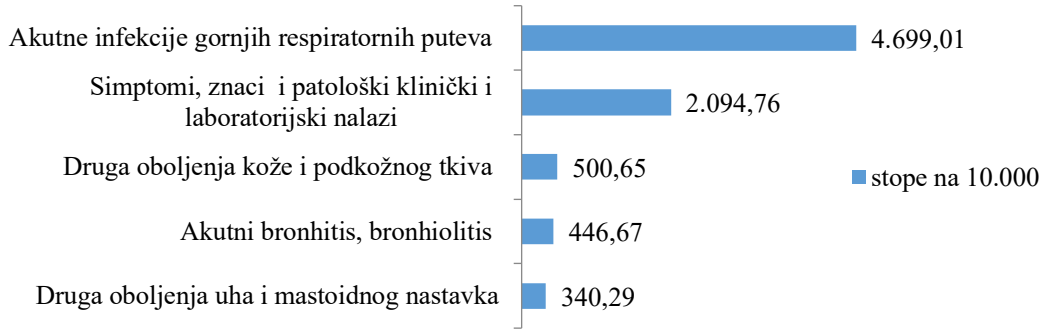

Grafikon 4. Distribucija vodećih oboljenja populacije od 5-19 godina na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

U rasponu stopa obolijevanja od 329,87 do 164,30 registrovane su sljedeće bolesti: oboljenja oka i adneksa, dijareja i gastroenteritis vjerovatno infektivnog porijekla, otitis media i drugi poremećaji srednjeg uha i mastoida, crijevne zarazne bolesti, te varičele i herpes zoster.

2.4 Obolijevanje odraslog stanovništva

U ukupno registrovanom obolijevanju (365.773) odraslih stanovnika, deset vodećih oboljenja učestvovalo je sa 196.869 ili 53,82%.

Vodeći uzroci obolijevanja su: hipertenzivna oboljenja, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, inzulno-neovisni dijabetes mellitus, druge dorzopatije te simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (*grafikon 5*).

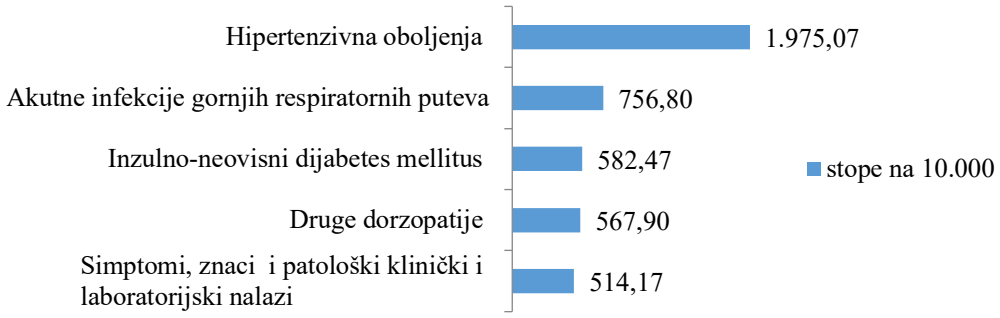

Grafikon 5. Distribucija vodećih oboljenja odraslih stanovnika na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

U rasponu stopa obolijevanja od 406,71 do 192,79 registrovani su: drugi endokrini i metabolički poremećaji, druga oboljenja uha i mastoidnog nastavka simptomi, drugi anksiozni poremećaji, drugi poremećaji i oboljenja štitne žlijezde.

2.5 Obolijevanje registrovana u zdravstvenoj zaštiti zuba

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti zuba i usta ukupnog stanovništva registrovano je 94.761 oboljenje. Pet vodećih oboljenja učestvovalo je sa 86,02% (81.516) u ukupnom obolijevanju. Prema stopama obolijevanja na 10.000 ukupnog stanovništva vodeće bolesti zuba i usta su: zubni karijes, oboljenja zubne pulpe i periapikalnog tkiva, gingivitis i peridontalna oboljenja, dentofacijalne anomalije, te druga oboljenja vilice *(grafikon 6)*.

Grafikon 6. Distribucija vodećih oboljenja zuba i usta stanovnika na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

2.6 Obolijevanja registrovana u ginekološkoj zdravstvoj zaštiti

U ukupno registrovanom obolijevanju (29.722) ginekološke primarne zdravstvene zaštite, pet vodećih oboljenja učestvovalo je sa 17.597 ili 59,21%. Prema stopama obolijevanja na 10.000 žena dobi 15 i više godina vodeće bolesti su: menopauzalni i drugi perimenopauzalni poremećaji, druge upale vagine i vulve, upala vrata materice, poremećaji menstruacije i upala mokraćnog mjehura *(grafikon 7).*

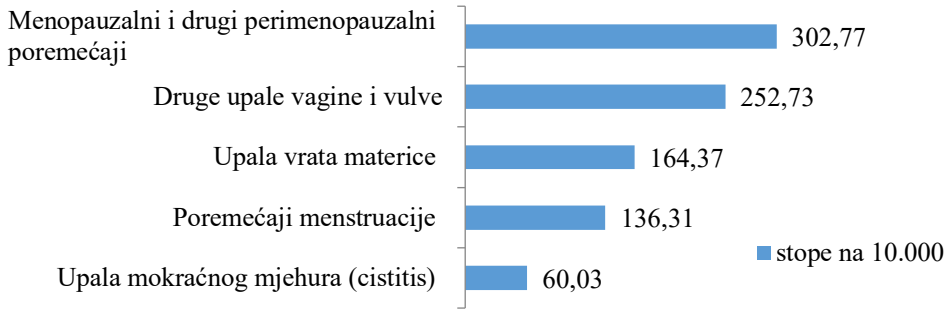

Grafikon 7. Distribucija vodećih oboljenja žena 15 i više godina na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

2.7 Morbiditet registrovan u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti

U bolničkim kapacitetima Tuzlanskog kantona u 2024. godini registrovano je ukupno 41.894 liječenja oboljelih sa područja Tuzlanskog kantona *(tabela 1).*

Tabela 1. Broj bolničkih liječenja stanovnika sa područja Tuzlanskog kantona

Rb	Oboljenja prema X reviziji MKB	Grupe	Broj ležanja
1.	Neoplazme	(C00-D48)	6.233
2.	Oboljenja cirkulatornog sistema	(I00-I99)	5.336
3.	Oboljenja digestivnog trakta	(K00-K93)	5.166
4.	Faktori koji utiču na zdravstveno stanje	(Z00-Z99)	3.442
5.	Oboljenja genitourinarnog sistema	(N00-N99)	2.912
6.	Oboljenja oka i adneksa	(H00-H59)	2.691
7.	Oboljenja koštano mišićnog sistema i vezivnog tkiva	(M00-M99)	2.601
8.	Povrede, trovanja i posljedice spoljašnjih uzroka	(S00-T98)	2.472
9.	Oboljenja respiratornog sistema	(J00-J99)	2.436
10.	Određena stanja porijeklom perinatalnog perioda	(P00-P96)	1.696
11.	Simptomi, znaci, nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	(R00-R99)	1.251
12.	Oboljenja nervnog sistema	(G00-G99)	1.109
13.	Određene infektivne i parazitne bolesti	(A00-B99)	1.053
14.	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	(F00-F99)	832
15.	Endokrina i metabolička oboljenja sa poremećajem u ishrani	(E00-E99)	626
16.	Oboljenja kože i potkožnog tkiva	(L00-L99)	617
17.	Trudnoća, porođaj i puerperijum	(O00-O99)	391
18.	Kongenitalne malformacije,deformacije i hromozomske abnormalnosti	(Q00-Q99)	338
19.	Bolesti krvi, krvotvornih organa i određeni poremećaji imunog sistema	(D50-D89)	332
20.	Oboljenja uha i mastoidnog nastavka	(H60-H95)	300
21.	COVID 19	(U00-U99)	60
	UKUPNO		41.894
	Porodi		2.938

Od ukupnog broja ostvarenih liječenja u bolničkim kapacitetima na prvom mjestu su maligne neoplazme u procentu od 14,88%, zatim oboljenja cirkulatornog sistema u procentu od 12,74% te oboljenja digestivnog sistema u procentu od 12,33% u ukupnom broju ostvarenih liječenja.

Najučestaliji pojedinačni uzroci bolničkog liječenja registrovani iz grupe oboljenja cirkulatornog sistema u 2024. godini su hronično ishemijsko oboljenje srca, moždani udar, akutni infarkt miokarda, esencijalna (primarna) hipertenzija i atrijalna fibrilacija *(grafikon 8).*

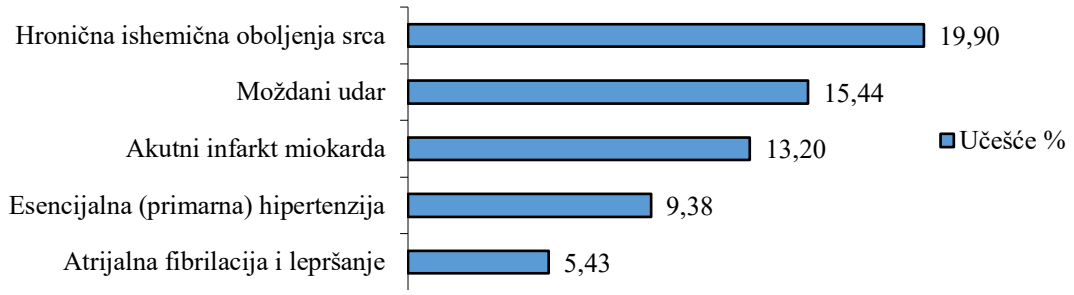

Grafikon 8. Najčešći pojedinačni uzroci bolničkog liječenja iz grupe oboljenja cirkularnog sistema

Na osnovu podataka iz registra malignih neoplazmi CanReg, na području Tuzlanskog kantona u toku 2024. godine registrovana su 973 novootkrivena bolesnika sa invazivnom malignom neoplazmom. Stopa incidence iznosila je 226,57/100.000 stanovnika. Zastupljenost spolova, u ukupno registrovanom broju novotkrivenih bolesnika sa malignim oboljenjima, je 61,56% muškaraca i 38,4% žena. Maligne neoplazme registrovane se u svim dobnim skupinama, a najviše oboljelih se registruje u dobnoj skupini od 60 i više godina (73,17%). Najčešće lokacije novootkrivenih malignih neoplazmi (bez maligne neoplazme kože) su prostata, dojka, pluća (*tabela 2*). U pogledu anatomskih vodećih lokacija malignih neoplazmi procentualno je zastupljeno sa 73,18%.

Tabela 2. Vodeće novootkrivene maligne neoplazme

Redni broj	Primarna lokalizacija na osnovu X revizije MKB	Broj oboljelih	Index strukture %	Stopa na 100.000 stanovnika
1	Maligna neoplazma bronha i pluća	151	15,52	35,16
2	Maligna neolazma prostate1	144	14,80	33,53
3	Makigna neoplazma dojke	116	11,92	27,01
4	Maligna neoplazma debelog crijeva (kolon i rektum)	112	11,51	26,08
5	Maligna neoplazma bubreg	43	4,42	10,01
6	Maligna neoplazma mokraćnog mjehura	39	4,01	9,08
7	Maligna neoplazma želudca	38	3,91	8,85
8	Maligna neoplazma jetre	19	1,95	4,42
9	Maligna neoplazma mozga	18	1,85	4,19
10	Maligna neoplazma grkljana	16	1,64	3,73
11	Maligna neoplazma pankreasa	16	1,64	3,73
	UKUPNO VODEĆE	712	73,18	165,80
	OSTALE MALIGNE BOLESTI	261	26,82	60,78

UKUPNO OBOLJENJA	973	100,00	226,57

Među pacijentima liječenim od koštano-mišićnih bolesti registrovano je veće učešće ženskog spola (67,26%). Najčešće grupe pacijenata kretale su se između 60-69 godina (35,19%) i 50-59 godina (23,28%) a kao vodeće pojedinačne bolesti iz ove grupe oboljenja registrovane kao uzrok bolničkog liječenja su drugi poremećaji intervertebralnih diskova i seropozitivni reumatoidni artritis (*grafikon 9)*.

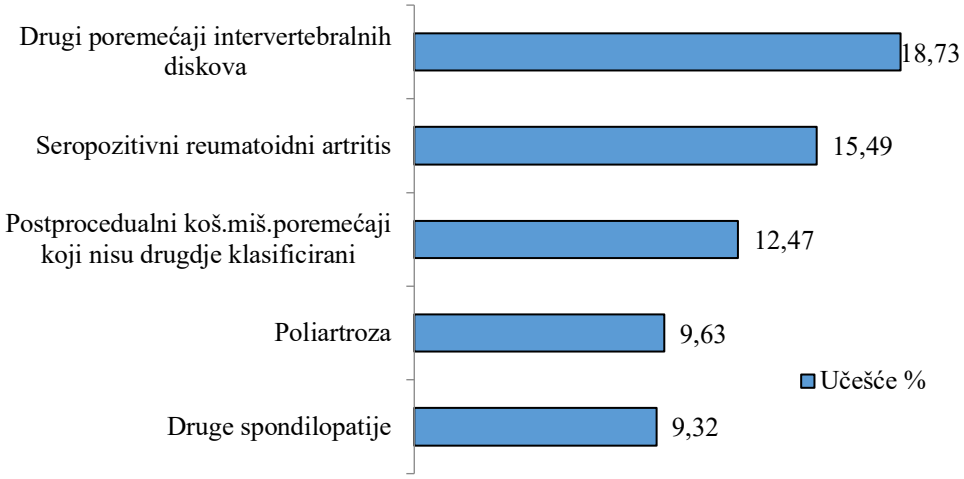

Grafikon 9. Najčešći pojedinačni uzroci bolničkog liječenja iz grupe bolesti koštano mišićnog sistema

Od 473 osobe liječene od šećerne bolesti najviše su zastupljene dobne skupine 70 i više godina (41,44%) i od 60-69 (24,95%) (grafikon), a u pogledu spolne strukture, češće liječeni pacijenti su bile žene sa 57,72%. Bolnička prevalenca šećerne bolesti za područje Tuzlanskog kantona iznosila je 110,14/100.000 stanovnika. Bolnička prevalenca šećerne bolesti od prosjeka Kantona je veća u Živinicama, Kalesiji, Tuzli, Banovićima, Doboj Istoku, Sapni te u Gračanici. U pogledu tipa šećerne bolesti prevladava insulin neovisni dijabetes (52,43%) *(grafikon 10)*.

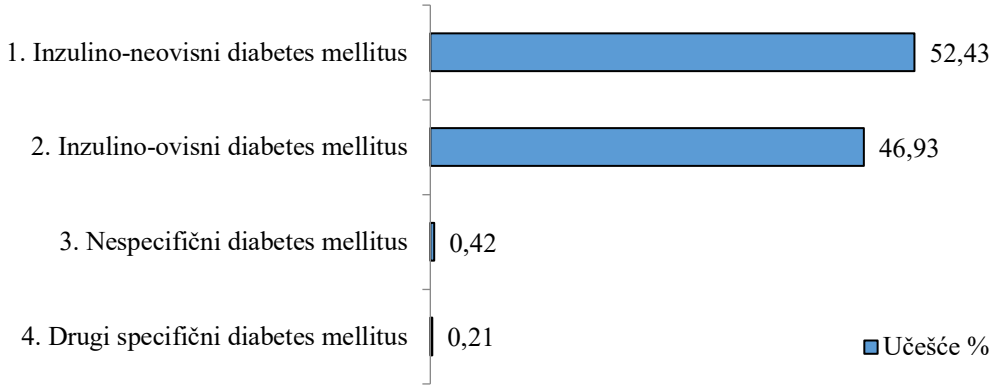

Grafikon 10. Bolnički liječeni pacijenti prema tipu šećerne bolesti

3 EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA

Tokom 2024. godine na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 4.064 osoba oboljelih od zaraznih i parazitarnih oboljenja što je izraženo povećanje (38,7%) u odnosu na prethodnu godinu. Stopa obolijevanja stanovništva od svih zaraznih oboljenja iznosila je 94,6/$_{10.000}$ stanovnika i znatno je veća od prošlogodišnje stope obolijevanja stanovništva od zaraznih i parazitarnih oboljenja.
Vodeće zarazne bolesti tokom 2024. godine su bile varicellae, morbilli, enterocolitis, herpes zoster te scabies i tuberculosis activa. Deset vodećih zaraznih oboljenja čini 95,86% od ukupnog broja prijavljenih oboljenja.

Najveći broj oboljelih od zaraznih oboljenja prema pojedinačnim prijavama je registrovan tokom proljetnih (III, IV,V) mjeseci (31,83%) a najmanje tokom jesenjih mjeseci (21,8%) te najviše oboljelih osoba pripada starosnoj grupi 0-6 godina (35,69%), a najmanje u starosnoj grupi 15-24 godina (9,54%).
U toku godine registrovana su 23 smrtna ishoda povezana/uzrokovana zaraznim oboljenjima i to: 8 povezanih sa Covid-19 infekcijom, 3 kao posljedica enterocolitisa, 8 kao posljedica sepse, 3 kao posljedica tuberkuloze i 1 povezan sa influenzom.
Tokom 2024.godine na području Tuzlanskog kantona registrovano je 819 slučajeva morbila. Stopa obolijevanja stanovništva od morbila na području Tuzlanskog kantona iznosila je 19,07/10.000 stanovnika. Bolest je registrovana na svih 13 opština/gradova Tuzlanskog kantona. Najveći broj oboljelih je bio na području opština Lukavac (325/819; 39,68%) i Tuzla (199/819; 24,29%), a najmanje prijavljenih slučajeva bolesti je na području opština Čelić i Sapna (po 1/819; 0,12%). Nije bilo smrtnih slučajeva od morbila.
Kada je u pitanju starosna struktura oboljelih najveći broj je zabilježen u dobnoj skupini 0-6 (432/819; 52,86%) i 7-14 godina (260/819; 31,74%). Među oboljelim osobama dominiraju nevakcinisane i osobe nepoznatog vakcinalnog statusa. Od ukupnog broja oboljelih 30,03% (246/819) je zahtijevalo bolničko liječenje.
Pertusis se na području Tuzlanskog kantona u 2024.godini javlja kao druga najčešća vakcino preventabilna bolest s stopom obolijevanja od 3,77/10.000 stanovnika.
Tokom 2024. godine na području 13 opština Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 88 osoba oboljelih od ovog zaraznog oboljenja. Najviše oboljelih je registrovano na području opština Lukavac (21/88; 23,86%), Tuzla (20/88; 22,72%) i Živinice (16/88; 18,18%).
U sezoni gripe 2024/2025. prijavljeno je ukupno 5.063 oboljelih koji su imali ILI (bolest slična gripi). Najveća stopa incidence ILI zabilježena je u 9.sedmici i iznosila je 8.31/10.000 stanovnika. Prema dobnoj strukturi, najveći broj prijavljenih slučajeva ILI je zabilježen u predškolskom i školskom uzrastu. Najveći broj slučajeva ILI prijavljen je na području opštine Tuzla (63,57%) a najmanje na području opštine Doboj Istok (0,019%), dok na području opštine Kladanj nije bilo registrovanih ILI slučajeva.Tuberkuloza je još uvijek visoko

rangirana zarazna bolest u morbiditetu i mortalitetu stanovništva. Tokom 2024. godine došlo je do porasta broja oboljelih u odnosu na 2023.godinu.

Na području 13 opština/gradova Tuzlanskog kantona registrovana su 93 slučaja oboljelih osoba. Najviše oboljelih osoba je prijavljeno na području opština Tuzla (19/93; 20,43%) i Živinice (13/93; 13,97%). U toku godine bolest se uglavnom javljala u grupama starijih osoba uz pozitivnu korelaciju između starosne dobi i broja oboljelih osoba kao i ranijih godina, pri čemu nije bilo registrovanih slučajeva oboljenja u starosnoj dobi 7-14 godina uz istovremeno najviše oboljelih osoba starijih od 65 godina života.

U 2024. godini enterokolitis zauzima vodeće mjesto u broju oboljelih od bolesti koje se prenose hranom i vodom sa učešćem od 17,7% u ukupnom broju oboljelih od zaraznih bolesti.
U petogodišnjem praćenju na području opština Banovići, Čelić i Gradačac primjetan je porast incidence enterokolitisa, dok se visoka incidenca kontinuirano održava na području opština Kladanj, Lukavac i Srebrenik.

U grupi zoonoza u 2024.godini registrovana su 43 oboljela (stopa obolijevanja 1/10.000 stanovnika). Tokom 2024. godine na području 7 opština Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 14 oboljelih od bruceloze. Prema broju oboljelih iz skupine zoonoza na drugom mjestu nalazi se leptospiroza sa 11 prijavljenih slučajeva tokom 2024.godine, i to najviše na području opštine Tuzla (21,95%) dok na području opština Sapna i Teočak nije bilo prijavljenih slučajeva bolesti. Najveći broj oboljelih je u dobnoj skupini 50-64 godina (35%).

Nadzor nad bolničkim infekcijama reguliran je Pravilnikom o uslovima i načinu sprovođenja mjera za sprečavanje i suzbijanje bolničkih infekcija. U 2024.godini prijavljena je 191 bolnička infekcija na području Tuzlanskog kantona.

Tokom 2024. godine registrovano je 394 povreda ljudi od strane životinja što je manje nego prethodne godine. Povrede su nanesene od strane životinje nepoznatog (57,61%) i poznatog vlasnika (40,6%) te od strane divljih životinja (1,77%) pri čemu su povrede najčešće nanesene od strane pasa (75,88%) i mačaka (21,57%). Najviše povreda se desilo tokom ljetnih mjeseci (110/394; 27,91%) i jesenjih mjeseci (IX,X,XI 102/394; 25,88%), a nešto manje tokom proljetnih mjeseci (III, IV,V; 101/394; 25,63%) te najmanje tokom zimskih mjeseci (I,II,XII; 81/394; 20,55%).

U 2024.godini obuhvat BCG imunizacijom na području Tuzlanskog kantona je iznosio 96,07% a protiv Hepatitisa B (tri doze) je iznosio 80,17%.

U 2024. godini zabilježen je viši obuhvat DTP-IPV-Hib vakcinom u odnosu na prethodnu godinu te je vakcinacijom djece do godinu dana s tri doze vakcine protiv difterije, tetanusa, pertusisa, poliomijelitisa i hemofilus influence tip B vakcinalni obuhvat iznosio 76,63%.

Revakcinacija protiv difterije, tetanusa, pertusisa, poliomijelitisa i hemofilus influence obavljala se u drugoj godini života. Obuhvat revakcinacijom sa DTP-IPV+Hib je iznosio 61,79%. Druga revakcinacija protiv difterije, tetanusa, pertusisa i poliomijelitisa provodi se u petoj godini života gdje je revakcinisano 54,18% djece. Revakcinacija protiv difterije i tetenusa obuhvata i mlade koji pohađaju završni razred osnovne škole čiji je obuhvat u 2024.godini iznosio 60,95%.
Vakcinacijom prvom dozom vakcine protiv morbila, rubeole i parotitisa na području Tuzlanskog kantona obuhvaćeno je 75,21%, a revakcinacijom u šestoj godini života 74,11%.

4 HIGIJENSKO EKOLOŠKA SITUACIJA

4.1 Vodosnabdijevanje na području Tuzlanskog kantona

Snabdijevanje stanovništva vodom za piće na području Tuzlanskog kantona odvija se putem gradskih i lokalnih vodovoda. Gradski vodovod koristi između 35% i 97% stanovništva Tuzlanskog kantona. Sanitarna zaštita izvorišta formalno postoji u gotovo svim općinama, ali izvori zagađenja nisu rijetkost – navode se zagađenja usljed padavina, poljoprivrednih aktivnosti, septičkih jama, divljih deponija, pa čak i eksploatacije šuma i industrijskih postrojenja u blizini zaštitnih zona. U većini općina i gradova Tuzlanskog kantona koje raspolažu organiziranim gradskim vodovodom, kontrola kvaliteta vode se provodi redovno i u skladu s propisima, a analize najčešće obavlja Zavod za javno zdravstvo TK. Ove analize obuhvataju mikrobiološke i hemijske parametre te se vrši stalna dezinfekcija vode, čime se osigurava zdravstvena ispravnost vode za piće. Međutim, stanje je znatno drugačije u općinama koje se oslanjaju na lokalne vodovode. U tim sredinama laboratorijska kontrola vode ne postoji kao sistemska mjera, već zavisi isključivo od dobre volje i inicijative pojedinaca ili mjesnih zajednica. Dezinfekcija vode je u gradskim vodovodima ustaljena praksa i predstavlja osnovnu higijensko-zaštitnu mjeru. Gubitak vode u razvodnim mrežama u brojnim općinama premašuje 25%, a u pojedinim slučajevima dostiže i 60%, što ukazuje na dotrajalost mreže i potrebu za modernizacijom infrastrukture.

4.2 Dispozicija otpadnih materija na području Tuzlanskog kantona

Većina općina i gradova ima organizovan redovan odvoz otpada, najčešće jednom sedmično, dok se u urbanim centrima poput Tuzle i Gradačca učestalost odvoza povećava u zavisnosti od zone – u centru i do tri puta sedmično. Nekoliko općina i dalje nemaju vlastite deponije, već otpad odlažu na regionalne deponije (npr. „Crni Vrh“ u Zvorniku ili „Eko-San“ u RS-u). Većina deponija još uvijek ne zadovoljava sve higijensko-tehničke uslove – često nedostaju sistemi za odvodnju procjednih voda, prekrivanje otpada slojevima zemlje, odvojene zone za različite vrste otpada ili DDD tretmani. U većini općina je uočeno i prisustvo divljih deponija, naročito u ruralnim i šumskim područjima. Kanalizacioni sistemi su uglavnom razvijeni u urbanim sredinama, dok je u ruralnim područjima njihova prisutnost minimalna. Tuzla, Gračanica, Gradačac i Kladanj imaju pokrivenost stanovništva kanalizacijom iznad 90%, dok Teočak, Doboj Istok, Sapna i Kalesija imaju vrlo ograničenu pokrivenost. Dotrajalost mreže

dostiže i do 70% u pojedinim općinama. Prečišćavanje otpadnih voda generalno je vrlo slabo razvijeno. Samo nekoliko općina ima postrojenja za biološko tretiranje otpadnih voda. Otpadne vode se najčešće direktno ispuštaju u lokalne rijeke i potoke. Septičke jame koristi veliki procenat stanovništva, posebno u općinama bez razvijenih kanalizacionih sistema. U Kalesiji čak 70% stanovništva koristi septičke jame, ali se procjenjuje da je samo 10% njih izvedeno u skladu sa sanitarnim standardima.

4.3 Kvalitet vodotoka

Kvalitet vodotoka na području Tuzlanskog kantona je u velikoj mjeri narušen, a glavni uzroci zagađenja su neprečišćene komunalne i industrijske otpadne vode, upotreba pesticida, postojanje divljih deponija, kao i nemarno ponašanje stanovništva. Nerijetko je i ispuštanje otpadnih voda direktno u vodotoke, bez prethodnog tretmana. Industrijski ispusti bez tretmana dodatno pogoršavaju stanje, naročito u općinama s većim brojem fabrika i rudnika.

4.4 Zdravstvena kontrola lica profesionalno izloženih jonizujućem zračenje

U periodu od 01.01.2024g - 31.12.2024.g u JZNU Dom zdravlja Tuzla urađeno je 250 pregleda lica koja su profesionalno izložena jonizirajućem zračenju, s tim da je urađeno 95 prethodnih pregled i 155 periodičnih pregleda. Pregledima su pristupila muškarca 133 i 117 žena. Rezultati zdravstvenog nadzora nad licima profesionalno izloženim jonizujućem zračenju pokazuju visok stepen očuvanosti radne sposobnosti, uz identifikaciju najčešćih hroničnih stanja koja ne predstavljaju direktnu kontraindikaciju za rad. U toku godine obavljeno je ukupno 250 zdravstvenih pregleda, od čega je 96% osoba ocijenjeno kao sposobno za rad u zoni zračenja. Samo 3% je dobilo ograničenje, a 1% je proglašeno nesposobnim. Prevladaju osobe mlađe dobi i s radnim stažom ispod 10 godina, što odgovara strukturi pripravnika i mladih stručnjaka. Najčešće dijagnosticirana stanja uključuju refrakcione anomalije oka, metaboličke poremećaje (povišene vrijednosti holesterola, triglicerida i glukoze), urogenitalne tegobe (mikroliti, ciste, prostata) i hipertenziju. Većina ovih oboljenja je uobičajena u općoj populaciji i ne povezuje se direktno s izlaganjem zračenju, što govori u prilog pravilnoj zaštiti na radu i učinkovitosti sistema medicine rada.

4.5 Kontrola kvaliteta zraka

Uspostavljeni Sistem za praćenje kvaliteta zraka na području Tuzlanskog kantona, kojim se vrši automatski monitoring kvaliteta zraka obuhvata: pet stacionarnih stanica za praćenje kvaliteta zraka i jednu mobilnu stanicu za praćenje kvaliteta zraka koje su opremljene sa mjernim uređajima za mjerenje kocentracija pet zagađujućih materija i centralnu jedinicu (server) za prikupljanje, pohranjivanje i obradu rezultata mjerenja. Urađeni izvještaj odnosi se na jednogodišnje praćenje kvaliteta zraka i to u razdoblju od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine. Kvalitet zraka u Tuzlanskom kantonu pokazuje izražene lokalne i sezonske razlike, pri čemu su pojedine općine, naročito Živinice, izložene značajnim prekoračenjima graničnih vrijednosti sumpordioksida. Monitoring kvaliteta zraka putem

stacionarnih stanica pokazao je da su u Živinicama tokom 2024. godine prosječne godišnje koncentracije sumpordioksida (SO_2) iznosile 89,7 µg/m³, čime su značajno premašile graničnu vrijednost od 50 µg/m³ propisanu Pravilnikom. Visoke vrijednosti SO_2 zabilježene su i na lokalitetima poput Skvera u Tuzli, ali nisu prelazile godišnju granicu. Zagađenje sumpordioksidom ima direktne posljedice na zdravlje, posebno kod osjetljivih grupa stanovništva – djece, starijih osoba i hroničnih bolesnika. Rezultati za azotdioksid (NO_2) i PM2,5 lebdeće čestice nisu pokazali prekoračenja godišnjih graničnih vrijednosti. Monitoring putem mobilnih stanica u Gračanici i Kladnju pokazao je da kvalitet zraka u manjim i ruralnijim sredinama varira, ali generalno ostaje u granicama prihvatljivog. U Gračanici su koncentracije sumpordioksida u dva navrata prekoračile satne granične vrijednosti (preko 500 µg/m³), ali nije proglašena epizoda zagađenja jer nisu ispunjeni svi uslovi iz Plana interventnih mjera. Prosječna dnevna vrijednost SO_2 iznosila je 46,7 µg/m³, što je blizu propisane granice. Kladanj, s druge strane, pokazuje stabilnije vrijednosti bez prekoračenja.

5 ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST ŽIVOTNIH NAMIRNICA I PREDMETA OPĆE UPOTREBE

5.1 Hemijske analize

Hemijska analiza životnih namirnica

U 2024. godini u hemijskom laboratoriju Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, ukupno je urađeno 203 analize životnih namirnica uzorkovanih na području Tuzlanskog kantona od kojih 2 ili 0,98% nije odgovaralo važećim zakonskim propisima
Najčešće analizirane namirnice su: gotova jela, proizvodi od žitarica (brašno, griz, krupica), pekarski proizvodi (lisnato tijesto, hljeb, pecivo i kolači), pivo, osvježavajuća bezalkoholna pića, proizvodi od mesa (konzerve od mesa: naresci i svježe meso), riblje konzerve, mlijeko, proizvodi od voća (džem). razlog neispravnosti analiziranih uzoraka bio je neodgovarajući sadržaj pepela (brašno) i prisustvo vještačkih boja u nadjevu proizvoda (lisnato tijesto).
kontrola zdravstvene ispravnosti životnih namirnica je urađena u veoma malom broju uzoraka, a odnosila se velikim dijelom na životne namirnice iz proizvodnje. s obzirom na veliki asortiman životnih namirnica na tržištu i njihovu potrošnju, kontrola ove vrste uzoraka je nedovoljna.

Hemijska analiza vode za piće

U toku 2024. godine u hemijskom laboratoriju zavoda za javno zdravstvo tuzlanskog kantona ukupno je urađeno 1044 analize uzoraka voda, od kojih 313 ili 29,98 % nije odgovaralo važećim zakonskim propisima. Najčešći razlozi neispravnosti uzoraka vode za piće gradskih i lokalnih vodovoda su: boja, mutnoća, miris, prisustvo suspendovanih čestica, nedostatak rezidualnog hlora, ph vrijednost, veći sadržaj mangana, željeza, organskih materija i elektroprovodljivosti. najčešći razlozi neispravnosti uzoraka vode za piće kopanih i bušenih bunara su: boja, miris, mutnoća, veći sadržaj mangana i željeza, prisustvo suspendovanih

čestica, veći sadržaj amonijaka, nitrata, organskih materija, nitrita, hlorida, sulfata, neodgovarajuća ph vrijednost i elektroprovodljivost. najčešći razlozi neispravnosti uzoraka vode za piće izvora i kaptaža su: boja, mutnoća, miris, veći sadržaj željeza, mangana, amonijaka, nitrita, nitrata, neodgovarajuća ph vrijednost i prisustvo suspenovanih čestica. najveći broj neispravnih uzoraka su vode individualnih vodnih objekata i javnih česmi, zbog toga što nisu pod stalnim sanitarnim nadzorom i kao takvi predstavljaju rizik po zdravlje stanovništva. Kontrola flaširanih voda je urađena u veoma malom broju uzoraka u odnosu na ukupan broj analiziranih uzoraka, a odnosila se samo na flaširane vode iz proizvodnje. S obzirom na veliki asortiman flaširanih voda na tržištu i njihovu potrošnju, kontrola ove vrste uzoraka je nedovoljna.

Hemijska analiza vode za kupanje

U toku 2024. godine u hemijskom laboratoriju zavoda za javno zdravstvo tuzlanskog kantona urađena je ukupno 61 analiza uzoraka vode za kupanje od čega 10 uzoraka ili 16,39 % nije odgovarao važećim zakonskim propisima (miris, ph vrijednost i veći sadržaj rezidualnog hlora).

5.2 Mikrobiološke analize

Mikrobiološke analize životnih namirnica

U 2024. godini u mikrobiološkom laboratoriju zavoda za javno zdravstvo tuzlanskog kantona urađeno je 1348 analiza životnih namirnica uzorkovanih na području ovog kantona od čega 10 ili 0,74% nije odgovaralo zakonskim propisima Među životnim namirnicama koje su mikrobiološki neispravne u najvećem procentu su bili proizvodi od mlijeka. U analiziranim namirnicama su izolovane Enterobakterije.

Mikrobiološka analiza vode za piće

U 2024. godini u mikrobiološkom laboratoriju Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, urađene su 1424 analize uzoraka vode za piće od kojih 499 (35,04%) nije odgovaralo važećim zakonskim propisima (grafikon).
U analiziranim vodama najčešće su izolovane bakterije koje su indikatori fekalnog zagađenja: Koliformne bakterije, Enterokoke, E.coli
Ovakvi rezultati su dobiveni iz analiza uzoraka bunara i javnih česmi koji nisu pod redovnim sanitarnim nadzorom,na što ukazuje i samo prisustvo koliformnih bakterija u ovim vodama.

Mikrobiološka analiza vode za kupanje

U toku 2024. godine u mikrobiološkom laboratoriju Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona urađene su 93 analize uzoraka vode za kupanje od čega 18 (19,35%) nije odgovaralo

važećim zakonskim propisima. Najčešći uzrok neispravnosti su Enterokoke, Escherichia coli i Koliformne bakterije.

Mikrobiološke analize briseva predmeta opće upotrebe

U 2024. godini u mikrobioloskom laboratoriju Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona uradjeno je 596 analiza briseva predmeta opće upotrebe od cega 18 (3,31%) nije odgovaralo.

Sanitarni nadzor

U mikrobiološkom laboratoriju Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, kontinuirano je proveden nadzor nad 4724 lica,**.**

Ukupno je analizirano:

- 4.724 brisa nosa gdje je iz kulture 141 (2,98%) uzorka izolovan Staphylococcus aureus,
- 4.634 brisa grla gdje je iz kulture 1 (0,02%) uzorka izolovan Staphylococcus aureus
- 4.194 uzoraka stolice na kliconoštvo
- 4.015 uzoraka na crijevne parazite, nije bilo pozitivnih nalaza

5.3 Ostale analize:

- Ispitivanje mikrobiološke čistoće farmaceutskih proizvoda - 623 uzorka. Od 623 analizirana uzorka, 3 (0,48 %) uzoraka nisu odgovarala.
- Klinički materijal (vaginalni bris, cervikalni bris, urinokultura, spermokultura, bris uretre, bris kože) - 16.
- Biološka kontrola sterilizacije - 724 kontrole, 15 (2.07%) uzoraka nije odgovaralo.
- Mikrobiološka analiza infektivnog otpada i sedimenta zraka - 33 uzorka,

Mikrobiološka analiza sredstava za uljepšavanje i održavanje higijene - 35 uzoraka

6. ORGANIZACIJA ZDRAVSTVA I KADROVI

Vanbolnička zdravstvena zaštita

Vanbolnička zdravstvena zaštita prezentirana je kroz punktove i ordinacije kroz koje se ostvaruje primarni – vanbolnički nivo zdravstvene zaštite. Vanbolnička zdravstvena zaštita na području Tuzlanskog kantona, organizovana je kroz rad trinaest domova zdravlja. Vanbolnička zdravstvena zaštita obuhvata primarnu zdravstvenu zaštitu, konsultativno specijalističku zdravstvenu zaštitu vanbolničkog nivoa kao i laboratorijsku dijagnostiku vanbolničkog nivoa. Primarna zdravstvena zaštita na području Tuzlanskog kantona u 2023. godini pružala se na 474 punkta i 715 ordinaciji, a u 2024. godini pružala se na 493 punkta i 738 ordinacija

Konsultativno specijalistička zdravstvena zaštita

U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 76 punktova vanbolničke konsultativno specijalističke zdravstvene zaštite sekundarnog nivoa sa 77 ordinacija. Jednom punktu konsultativno specijalističke vanbolničke zdravstvene zaštite gravitira 5.651 stanovnika, a jednoj ordinaciji konsultativno specijalističke vanbolničke zdravstvene zaštite gravitira 5.577 stanovnika. U odnosu na predhodnu godinu broj punktova i ordinacija je smanjen. U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 43 punktova bolničke konsultativno specijalističke zdravstvene zaštite sa 141 ordinacijom. Jednom punktu konsultativno specijalističke bolničke zdravstvene zaštite gravitira 9.987 stanovnika, a jednoj ordinaciji konsultativno specijalističke bolničke zdravstvene zaštite gravitira 3.046 stanovnika.

Laboratorijska djelatnost

U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 48 punktova bolničkih i vanbolničkih laboratorija. Jednom punktu laboratorijske djelatnosti (bolničke i vanbolničke) gravitira 8.947 stanovnika. U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je 35 punktova vanbolničkih laboratorija. Jednom punktu vanbolničke laboratorijske djelatnosti gravitira 12.270 stanovnika. U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 13 punktova bolničkih laboratorija. Jednom punktu bolničke laboratorijske djelatnosti gravitira 33.034 stanovnika.

Bolnička zdravstvena zaštita

Bolnička zdravstvena zaštita pruža se na dva nivoa, sekundarnom i tercijarnom. Nivoe sekundarne i tercijarne bolničke zdravstvene zaštite pruža Klinička bolnica Tuzla, a nivo sekundarne bolničke zdravstvene zaštite pružaju Opća bolnica Gračanica. Banja „Ilidža“ Gradačac pruža usluge produženog bolničkog liječenja nivoa kantonalne bolnice iz djelatnosti medicinske rehabilitacije sekundarnog nivoa i banjsko liječenje. U odnosu na 2023. godinu u 2024. godini broja postelja u bolničkim kapacitetima se povećao.

Tabela 1. Broj postelja u stacionarnoj bolničkoj zdravstvenoj zaštiti na području Tuzlanskog kantona u periodu od 2014-2024. Godine

JZU	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
UKC Tuzla	1.342	1.341	1.333	1.330	1.346	1.339	1.339	1.339	1.339	1.339	1.339
Opća bolnica Gračanica	107	107	89	103	103	101	102	107	112	112	110
Banja „Ilidža“ Gradačac	150	150	150	164	164	170	170	170	170	170	200
Stacionar DZ Gradačac	10	10	10	10	10						
UKUPNO	1.609	1.608	1.582	1.607	1.623	1.610	1.611	1.616	1.621	1.621	1.649

Pokrivenost i obezbjeđenje bolničke zdravstvene zaštite

U 2023. godini bolničku zdravstvenu zaštitu pružalo je ukupno 546 doktora i 1.440 zdravstvenih tehničara sa srednjom, višom i visokom stručnom spremom, a u 2024. godini 609 doktora i 1.212 zdravstvena tehničara sa srednjom, višom i visokom stručnom spremom,

što ukazuje na povećanje broja doktora medicine i smanjenje zdravstvenih tehničara svih profila. Na jednog doktora medicine zaposlenog u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti registrovano je 2,97 postelje u 2023. i 2,71 postelja u 2024. godini. Broj bolničkih postelja za Tuzlanski kanton je 3,84/1.000 stanovnika. Zauzetost posteljnog fonda u bolničkim kapacitetima za 2023.godinu bila je 47,09%, a za 2024. godinu 50,29%. Prosječna dužina liječenja u bolničkim kapacitetima u 2024. godini je iznosila 5,93 dana što je više u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 5,73 dana. U desetogodišnjem periodu posmatranja registruje se trend porasta broja doktora i zdravstvenih tehničara.

7. KADROVI U ZDRAVSTVU

Struktura zdravstvenih radnika na području Tuzlanskog kantona u javnim zdravstvenim ustanovama

Ukupan broj radnika zaposlenih u zdravstvu u Tuzlanskom kantonu u toku 2024. godine iznosi 5.628. Ukupan broj zdravstvenih radnika u 2024. godini na području Tuzlanskog kantona je 4.188, što je 74,41% ukupnog broja zaposlenih radnika u zdravstvenim ustanovama. Odnos između broja zdravstvenih radnika, zdravstvenih saradnika i nezdravstvenih radnika u 2024. godini iznosi 74,41% : 2,03% : 23,56%. Broj zdravstvenih saradnika u 2024. godini na području Tuzlanskog kantona je 114, što je 2,03% od ukupnog broja zaposlenih radnika u zdravstvenim ustanovama. Ukupan broj zaposlenih u zdravstvu Tuzlanskog kantona je u 2024. godini povećan u odnosu na 2023. godinu. Odnos između profila kadrova u 2023. i 2024. godini je prezentiran u *tabeli 2.*

Tabela 2. Broj zdravstvenih radnika, zdravstvenih saradnika i nezdravstvenih radnika na području Tuzlanskog kantona u 2023. i 2024. godini

Profil kadra	Broj kadra		Učešće u ukupnom broju medicinskih radnika		Učešće u ukupnom broju radnika	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Dr medicine ukupno	1.272	1.310	30,93	31,28	23,09	23,28
Dr medicine	493	540	11,99	12,89	8,29	9,59
Dr medicine specijalisti	779	770	18,94	18,39	14,14	13,68
Dr stomatologije ukupno	77	74	1,87	1,77	1,40	1,31
Dr stomatologije	57	53	1,39	1,27	1,03	0,94
Dr stomatologije specijalisti	20	21	0,49	0,50	0,36	0,37
Magistri farmacije ukupno	79	82	1,43	1,96	1,92	1,46
Magistri farmacije	71	75	1,73	1,79	1,29	1,33
Magistri farmacije specijalisti	8	7	0,19	0,17	0,15	0,12
Visoka zdravstvena škola	497	579	12,09	13,83	9,02	10,29
Viši zdravstveni tehničari	66	45	1,61	1,07	1,20	0,80
Zdravstveni tehničari SSS	2.121	2.098	51,58	50,10	38,51	37,28
Ukupno zdravstvenih radnika	4.112	4.188	100,00	100,00	74,66	74,41

Zdravstveni saradnici	105	114	1,91	2,03
Nezdravstveni radnici	1.291	1.326	23,44	23,56
UKUPNO	5.508	5.628	100,00	100,00

**Izvještaj registruje kadrove svih profila zaposlene u stalnom radnom odnosu u javnom sektoru*

8. MREŽE, KAPACITETI I RAD JAVNO ZDRAVSTVENIH USTANOVA PO NIVOIMA NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA

Mreža, kapaciteti i rad javno zdravstvenih ustanova i djelatnosti po nivoima zdravstvene zaštite na području Tuzlanskog kantona analizirana je na osnovu broja zaposlenog osoblja, prostornih kapaciteta i rada zdravstvenih ustanova i djelatnosti zdravstvene zaštite. Podaci o aktivnostima zdravstvenih službi su potrebni radi sagledavanja korištenja kapaciteta pojedinih službi, obima i strukture rada službi, aktivnosti zdravstvenih radnika te rada na rješavanju zdravstvenih problema. Korištene su Zakonom propisane evidencije (izvještaji) koji su dostavljeni u Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona. Vanbolnička zdravstvena zaštita prikazana je kroz rad domova zdravlja na području Tuzlanskog kantona (punktovi, ordinacije i angažovanost timova). Bolnička zdravstvena zaštita prikazana je kroz broj izvršilaca, dužinu i ishod liječenja bolesnika, te iskorištenost kapaciteta UKC Tuzla i bolnica na području Tuzlanskog kantona.

Primarna zdravstvena zaštita

Vanbolnička zdravstvena zaštita organizovana je kroz rad domova zdravlja, a obuhvata primarnu zdravstvenu zaštitu i konsultativno specijalističku zdravstvenu zaštitu.
Primarna zdravstvena zaštita tokom 2024. godine radila je na svih 13 općina Tuzlanskog kantona za potrebe 429.443 stanovnika. Registrovano je ukupno 493 punktova sa 738 ordinacija i 704 radna tima.

Opterećenost punktova primarne zdravstvene zaštite

U 2024. godini jednom punktu primarne zdravstvene zaštite gravitira prosječno 871 stanovnika. Na jednu ordinaciju prosječno gravitira 582 stanovnika, a radni tim primarne zdravstvene zaštite opterećen je sa 610 stanovnika. Na jednog doktora prosječno gravitira 698 stanovnika.

Opterećenost punktova, ordinacija i timova u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

U 2024. godini jednom punktu gravitira prosječno 871 stanovnika na području Kantona. Na jednu ordinaciju prosječno gravitira 582 stanovnika, a radni tim primarne zdravstvene zaštite opterećen je sa 610 stanovnika. Na jednog doktora prosječno gravitira 698 stanovnika, a na jednog zdravstvenog tehničara gravitira 359 stanovnika.

Realizacija usluga primarne zdravstvene zaštite

Realizacija izvršenih pregleda i usluga porodičnoj medicini

Djelatnost porodične medicine u 2024. godini radila je na 124 punkta u 256 ordinacija i angažman 309 radnih timova. Ukupno je registrovano 1.828.490 posjeta u ordinaciji doktora od kojih je 398.851 prvih, 881.253 posjeta ostalim zdravstvenim radnicima. Prvih pregleda radi liječenja je bilo 334.159, a 1.184.424 ponovnih pregleda radi liječenja. Iz djelatnosti porodične medicine u 2024. godini specijalistima je upućeno 568.528 pacijenata, na bolničko liječenje je upućeno 64.519 pacijenta, u laboratorij 303.124 pacijenata, a propisano je 4.379.845 recepata. U djelatnosti porodične medicine registrovano je 5.351 kućnih posjeta doktora medicine i 143.150 kućnih posjeta ostalih zdravstvenih radnika. Registrovano je 76.818 savjetovanja od strane doktora medicine, a od strane medicinske sestre/tehničara 69.788 i 6.792 sistematska pregleda odraslog stanovništva. U službi za porodičnu medicinu tokom 2024. godine registrovano je ukupno 309 zaposlenih doktora medicine od kojih je 135 doktora medicine specijalista porodične medicine, 23 doktora medicine na specijalizaciji iz porodične medicine, 9 doktora medicine specijalita sa završenim PAT-om, 50 doktora medicne sa PAT programom obuke za porodičnu medicinu i 92 doktora medicine bez završenog PAT programa obuke za porodičnu medicinu. U službi za porodičnu medicinu tokom 2024. godine registrovano je ukupno 431 zaposlenih zdravstvenih tehničara od kojih je 244 sa srednjom stručnom spremom i imaju PAT program obuke.

Index dispanzerizacije u porodičnoj medicini

Index dispanzerizacije izučava se kao stepen korištenja zdravstvene zaštite i kao obuhvat populacije ili dijela populacije zdravstvenom zaštitom.
Indeks dispanzeracije predstavlja odnos prvih i ponovnih pregleda što znači da na prvi pregled dolazi 3,54 ponovnih.

Realizacija pregleda i usluga u zdravstvenoj zaštiti predškolske djece

Djelatnost službe zaštite zdravlja predškolske djece u 2024. godini radila je na 13 punktova u 38 ordinacija uz angažman 36 radna tima.

Realizacija pregleda i usluga zdravstvene zaštite školske djece

Djelatnost službe zaštite zdravlja školske djece u 2024. godini radila je na 117 punktova u 188 ordinacija i angažman 7 radnih timova (0 doktor medicine specijaliste školske medicine, 4 doktora specijalista ostalih grana specijalizacije, 3 doktora medicine te 8 zdravstvenih tehničara srednje stručne spreme).

Realizacija pregleda i usluga u službi medicine rada

Djelatnost medicine rada u 2024. godini radila je na 12 punktova u 23 ordinacije i angažman 14 doktora medicine i 31 zdravstvenog tehničara.

***Pneumoftiziološka zdravstvena zaštita (plućne bolesti i tuberkuloza*)**

Pneumoftiziološka zdravstvena zaštita pružana je na 12 punktova, u 14 ordinacija uz angažman 14 radnih timova.

Polivalentna patronaža

Djelatnost polivalentne patronaže pružana je na 46 punktova, u 230 ordinacija.

Hitna medicinska pomoć

Djelatnost hitne medicinske pomoći pružana je na 13 punktova, u 17 ordinacija i angažman 101 doktora i 179 zdravstvenih tehničara.

Realizacija pregleda i usluga u ginekološkoj zdravstvenoj zaštiti

Ginekološka zdravstvena zaštita je tokom 2024. godine radila na svim općinama Tuzlanskog kantona na 13 punktova, 26 ordinacija i uz angažman 25 radnih timova.

Stomatološka zdravstvena zaštita

Stomatološka zdravstvena zaštita se obavljala u toku 2024. godine na svim općinama Tuzlanskog kantona i to na 41 punktu sa 73 stomatološke stolice i 74 radnih timova. Broj posjeta stomatološkoj ordinaciji godišnje/timu 1.638, a broj posjeta u stomatološkim ordinacijama 121.213. Dnevna opterećenost stomatoloških timova prosječno u Kantonu iznosi 6,50 pregleda.
U toku 2024. godine u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti bilo je angažovano 74 doktora stomatologije od kojih je 21 specijalista, 107 stomatoloških sestara/tehničara od kojih je 76 stomatoloških sestara i 31 zubni tehničar. U djelatnosti stomatološke zdravstvene zaštite registrovano je 121.223 posjeta od kojih su 93.250 prve posjete.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici

U okviru djelatnosti mentalne rehabilitacije za područje Tuzlanskog kantona centri za mentalno zdravlje su u toku 2024. godine radili su na 13 punktova i 18 ordinacija uz angažman 8 doktora, 24 zdravstvena tehničara, 2 okupaciona terapeuta i 20 zdravstvenih saradnika.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju

U okviru djelatnosti centra za fizikalnu rehabilitaciju za područje Tuzlanskog kantona centri za fizikalnu rehabiltaciju su u toku 2024. godine radili su na 14 punktova i 23 ordinacija uz

angažman 12 doktora, 67 zdravstvena tehničara (sa VSS i SSS srednjim stručnom spremom) i 6 zdravstvenih saradnika.

Higijensko epidemiološka služba

U okviru djelatnosti Higijensko epidemiološke zaštite za područje Tuzlanskog kantona u toku 2024. godine službe su radile na 13 punktova i 16 ordinacija uz angažman 9 doktora, 34 zdravstvena tehničara (sa VSS i SSS srednjim stručnom spremom).

Apotekarska djelatnost

U 2024. godini apotekarska djelatnost u okviru javno zdravstvenih ustanova na području Tuzlanskog kantona radila je na području šest općina. U posmatranom periodu registrovano je ukupno 16 društvenih apoteka kao samostalnih i 16 depoa kao dijelova apoteka, kao i 5 ogranka. Apoteke su radile uz angažman 62 magistra farmacije i 28 farmaceutskih tehničara.

Realizacija rada u službi za transfuziju krvi

Službe za transfuziju krvi na području Tuzlanskog kantona u toku 2024. godine radile su na 2 punkta uz angažman 13 doktora od koji su 10 specijalisti transfuzijske medicine, 2 laboratorijska zdravstvena tehničara, 27 zdravstvena tehničara visoke i srednje stručne spreme i 2 zdravstvena saradnika. Pregledano je ukupno 15.992 davaoca krvi od kojih je 12.798 dalo krv.

Realizacija rada djelatnosti sanitarne dijagnostike u Zavodu za javno zdravstvo

Služba za sanitarnu dijagnostiku na području Tuzlanskog kantona u toku 2024. godine radila je na 1 punktu i dvije laboratorije (sanitarna hemija i mikrobiologija)

Realizacija rada u djelatnosti radiologije

Služba za radiologiju na području Tuzlanskog kantona u toku 2024. godine prema zakonom propisanoj evidenciji registruje rad u domovima zdravlja, Općoj bolnici Gračanica i UKC Tuzla na 14 punktova, 16 ordinacija i angažman 52 radna tima.

Realizacija rada u centru za dijalizu

Centar za dijalizu na području Tuzlanskog kantona u toku 2024 godine prema zakonom propisanoj evidenciji registruje rad u domu zdravlja Živinice, Općoj bolnici Gračanica i UKC Tuzla na 3 punkta, 55 mjesta za dijalizu i angažman 6 doktora medicine i 59 zdravstvenih tehničara visoke, više i srednje stručne spreme.

Bolničko - stacionarna zdravstvena zaštita

Sve ustanove bolničke zdravstvene zaštite na području Kantona raspolagale su sa 1.649 postelja registrovano je 51.038 ležanja liječenih pacijenata i neispisano 555 bolesnika koji su

nastavili liječenje u 2025. godini. U toku 2024. godine u svim ustanovama bolničke zdravstvene zaštite na području Kantona izvršeno je 14.792 hirurških operacija. Ostvareno je ukupno 302.697 bolničkih dana liječenja. Dužina i ishod liječenja bolesnika i iskorištenost kapaciteta bolnica i stacionara na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini prikazana je u *tabeli 3.*

Tabela 3 Dužina i ishod liječenja u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini

Klinika-Odjeljenje	Broj postelja	Broj ispisanih bolesnika		Za ispisane bolesnike		Broj neispisanih bolesnika
		Svega	Od toga Umrlo	Broj dana liječenja	Broj hirurških operacija	
Klinika za interne bolesti	213	6.734	596	46.194		119
Klinika za hirurgiju	83	3.978	49	15.375	3.216	19
Klinika za torakalnu hirurgiju	21	625	18	3.762	282	7
Klinika za urologiju	40	852	7	6.276	536	15
Klinika za kardiovaskularnu hirurgiju	29	970	61	7.189	663	14
Klinika za invazivnu kardiologiju	36	2.047	9	3.678		7
Klinika za ortopediju i traumatologiju	85	2.042	57	13.117	1.592	36
Klinika za neurohirurgiju	30	1.439	23	6.263	899	15
Klinika za bolesti uha, grla i nosa	41	1.138	4	5.018	952	7
Klinika za plastičnu i maksilofacijalnu hirurgiju	30	1.080	3	4.942		
Klinika za očne bolesti	39	3.157		6.609	2.635	5
Klinika za ginekologiju i akušerstvo	210	8.173	2	22.737	3.190	45
Ginekologija	59	1.741	1	5.893	1.141	2
Akušerstvo	80	3.585		10.440	2.049	25
Neonatologija	71	2.847	1	6.404		18
Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju	44	787	143	4.448	415	15
Klinika za dječije bolesti	141	3.539	31	18.691	412	39
Klinika za zarazne bolesti	60	932	68	7.292		7
Klinika za neurologiju	60	1.777	225	13.629		25
Klinika za psihijatriju	70	773		13.872		28
Klinika za plućne bolesti	81	1.421	273	14.986		33
Klinika za kožne bolesti	16	329		2.760		3
Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju	250	6.551	1	72.161		73
Klinika za onkologiju i radioterapiju	24	1.768	36	4.836		21
Klinika za hematologiju i transplantaciju matičnih ćelija hematopoeze	25	570	41	6.870		13
Centar palijativne njege (hospis)	21	356	255	1.992		9
Ukupno	1.649	51.038	1.902	302.697	14.792	555

U bolničkim kapacitetima Tuzlanskog kantona u 2024. godini na 1.000 stanovnika prosječno je bilo 118,85 ispisanih bolesnika i 3,84 postelja. Prosječna dužina liječenja je 5,93 dana, a prosječna zauzetost posteljnog fonda je 50,29%. Prosječna dužina liječenja i prosječna

zauzetost posteljnog fonda računata je samo za ostvarene dane liječenja ispisanih bolesnika i prezentirana je u *tabeli 4.*

Tabela 4. Iskorištenost kapaciteta bolničke zdravstvene zaštite u 2024. godini

Odjeljenje - Klinika	Prosječna	
	Dužina liječenja	Zauzetost posteljnog fonda
Klinika za interne bolesti	6,86	59,42
Klinika za hirurgiju	3,87	50,75
Klinika za torakalnu hirurgiju	6,02	49,08
Klinika za urologiju	7,37	42,99
Klinika za kardiovaskularnu hirurgiju	7,41	67,92
Klinika za invazivnu kardiologiju	1,80	27,99
Klinika za ortopediju i traumatologiju	6,42	42,28
Klinika za neurohirurgiju	4,35	57,20
Klinika za bolesti uha, grla i nosa	4,41	33,53
Klinika za plastičnu i maksilofacijalnu hirurgiju	4,58	45,13
Klinika za očne bolesti	2,09	46,43
Klinika za ginekologiju i akušerstvo	2,78	29,66
Ginekologija	3,38	27,36
Akušerstvo	2,91	35,75
Neonatologija	2,25	24,71
Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju	5,65	27,70
Klinika za dječije bolesti	5,28	36,32
Klinika za zarazne bolesti	7,82	33,30
Klinika za neurologiju	7,67	62,23
Klinika za psihijatriju	17,95	54,29
Klinika za plućne bolesti	10,55	50,69
Klinika za kožne bolesti	8,39	47,26
Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju	11,02	79,08
Klinika za onkologiju i radioterapiju	2,74	55,21
Klinika za hematologiju i transplantaciju matičnih ćelija hematopoeze	12,05	75,29
Centar palijativne njege (hospis)	5,60	25,99
UKUPNO	5,93	50,29

Iskorištenost kapaciteta u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti na području Tuzlanskog kantona u periodu od 2018-2024. godine prikazana je u *tabeli 5.*

Tabela 5. Iskorištenost kapaciteta u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti na području Tuzlanskog kantona u periodu od 2018-2024. godine

Iskorištenost kapaciteta u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Broj postelja	1.623	1.610	1.611	1.616	1.621	1.621	1.649
Broj postelja na 1000 stanovnika	3,64	3,67	3,67	3,72	3,73	3,76	3,84
Broj ostvarenih BOD-a	350.470	349.704	247.502	274.987	274.342	293.522	302.697
Prosječna dužina ležanja	6,43	6,59	6,37	6,13	5,98	6.10	5,93
Prosječna zauzetost posteljnog fonda	57.99	59,51	42,09	46,62	46,37	49,61	50,29

SKRINING NADZOR NAD ZDRAVLJEM UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

Skrining pregledi sluha, vida i lokomotornog sistema te antropometrijska mjerenja se obavljaju kod učenika prvih, drugih i šestih razreda osnovnih škola u toku trajanja školske godine.

Skrining pregled sluha

Skrining pregled sluha je relizovan u 78 centralnih školskih objekata što je 91% od planiranog i 99 područnih školskih objekata, odnosno u 78% planiranih područnih škola.Skrining pregledom sluha obuhvaćeno je 3.265 učenika što je 91% od broja učenika planiranih za pregled (3.606). U pogledu spolne strukture pregledanih učenika skrining pregledom sluha su podjednako zastupljena oba spola. Kod 42 učenika, 1,3% od ukupnog broja pregledanih učenika, je registrirano odstupanje od referentnih vrijednosti definisanih za skrining sluha te je upućeno na daljnju dijagnostičku obradu.

Skrining pregled vida

Tokom 2024. godine skrining pregledi vida su relizovani u 78 centralnih školskih objekata, što je 90,7% od planiranih i 106 područnih školskih objekata, odnosno u 83% planiranih školskih objekata. Skriningom vida obuhvaćeno je 3.423 učenika drugih razreda osnovnih škola, što je 78,25% od broja učenika planiranih za pregled (4.374). U pogledu spolne strukture pregledanih učenika spolna struktura je jednolična, 50% su pregledani dječaci a 50% djevojčice. Rezultati skrining pregleda vida su ukazali na potrebu dodatnih pregleda kod 17% pregledanih učenika (594). Usljed uočenih odstupanja koja ukazuju na poremećaj oštrine vida, na dodatnu dijagnostičku obradu je upućeno 5% učenika od ukupnog broja pregledanih učenika. Poremećaj bulbomotorike je detektovan kod 12% od ukupnog broja pregledanih učenika. Zbog oba poremećaja na daljnju dijagnostičku obradu upućeno je 1% od ukupnog broja pregledanih učenika.

Skrining pregled lokomotornog sistema

Skrining pregled lokomotornog sistema sproveden je u 78 centralnih objekata, što bi bilo 91% od ukupno planiranih centralnih školskih objekata. Što se tiče područnih objekata, pregled je sproveden u 12 područnih školskih objekata. Skrining pregledom lokomotornog sistema obuhvaćeno je 3.313 učenika šestih razreda, što predstavlja 88,6% od ukupnog broja učenika planiranih za pregled u pogledu spolne strukture pregledanih učenika, 50% su dječaci, a isto toliko i djevojčice

U okviru antropometrijskih mjerenja, mjeren je obim struka i nadlaktice, te tjelesna visina i težina. Tjelesna visina i težina su parametri potrebni za određivanje body mas indexa (BMI), kao indexa koji pokazuje stepen uhranjenosti učenika. Od ukupnog broja pregledanih učenika,

78% njih ima idealnu tjelesnu težinu, 15% učenika je pretilo, dok je 7% učenika sa parametrom pothranjenosti.

Skrining pregledom lokomotornog sistema je obuhvaćen pregled stopala, ramenog pojasa i kičme. Pregledom je utvrđeno odstupanje od normalnih fizioloških karakteristika stopala kod 14% učenika. Kod 2% učenika utvrđeni su problemi sa ramenim pojasom, dok kod 1% učenika nalazimo odstupanje od normalnih fizioloških vrijednosti u pogledu zakrivljenosti kičme. 0,4% od ukupnog broja pregledanih učenika ima kombinovani poremećaj stopala i ramenog pojasa.

ZAKLJUČCI

- Na području Tuzlanskog kantona na površini od 2.649 km2 živi 429.443 stanovnika. Prosječna gustina naseljenosti Kantona je 162 stanovnika na km2. Gustina naseljenosti veća od prosjeka Kantona evidentira se na području općina Doboj Istok i Teočak te gradova Gračanica, Gradačac, Tuzla i Živinice. Najmanja gustina naseljenosti je na području općine Kladanj (33/km2).;
- Stope nataliteta se kreću od 4,12‰ u opštini Sapna do 8,22‰ u opštini Doboj Istok. Stopa nataliteta na području Tuzlanskog kantona je 6,84‰. Stope nataliteta po kantonima u FBiH se ocjenjuju kao niske. Stope se kreću u rasponu od 10,4‰ (Zapadnohercegovački kanton) do 3,0‰ (Posavski kanton). Prosjek stope nataliteta za FBiH je 6,83‰;
- Vrijednosti stopa mortaliteta se u 2024. godini kreću od 5,98‰ u opštini Sapna do 11,79‰ u gradu Lukavac. Na područuj općine Doboj Istok te u gradovima Tuzla i Lukavac evidentiraju se veće stope mortaliteta od vrijednosti stope za Kanton (9,33‰). Stope mortaliteta po kantonima u FBiH se kreću u rasponu od 12,2‰ (Posavski kanton) do 8,1‰ (Unsko-sanski kanton). Prosjek stope mortaliteta za FBiH je 9,9‰;
- Stopa prirodnog priraštaja za Tuzlanski kanton (-2,49‰) je izrazito nepovoljna i bilježe se negativne vrijednosti u svim opštinama i gradovima Tuzlanskog kantona u rasponu od -0,36‰ u Kladnju do -5,41‰ u gradu Tuzla. Prirodni priraštaj je u cijeloj FBiH negativan i ocjenjuje se kao izrazito nepovoljan na temelju stopa koje se kreću u rasponu od -9,2‰ (Kanton Posavski) do 1,8‰ (Zapadnohercegovački kanton). Prosjek stope prirodnog priraštaja za FBiH je -3,07‰;
- Odnos umrlih muškaraca i žena je u 2024. godini bio 52,28% prema 47,72%. Najveći procenat umrlih je registrovan u dobnoj skupini starosti 65 i više godina (80,61%);
- Prema Prijavi porođaja (Obr. br. 03-21-63), na području Kantona je registrovano 14 mrtvorođene djece, odnosno stopa mrtvorođenosti iznosi 4,77‰;
- Stopa smrtnosti dojenčadi u 2024. godini je niska na području Tuzlanskog kantona (5,45‰). Najviša zabilježena stopa smrtnosti dojenčadi je na području grada Tuzla (19,85‰);
- Vodeći pojedinačni uzroci umiranja na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini su iz grupe bolesti cirkulatornog sistema: primarna hipertenzija, komplikacije i loše definisani

opisi srčane bolesti, moždani udar, hronična ishemična oboljenja srca, akutni infarkt miokarda i atrijalna fibrilacija i lepršanje;

- U pogledu zastupljenosti grupa oboljenja u strukturi uzroka smrti u ukupnom mortalitetu na području Tuzlanskog kantona u 2024. godini, bolesti cirkulatornog sistema učestvuju sa 49,76%, maligne neoplazme sa 19,84%, endokrina i metabolička oboljenja sa 9,81% te oboljenja respiratornog sistema sa 7,14%;
- U ukupno registrovanom obolijevanju (475.537), u okviru primarne zdravstvene zaštite ukupnog stanovništva, deset vodećih oboljenja učestvovalo je sa 274.731 ili 57,77%;
- Vodeći uzroci obolijevanja su: akutne infekcije gornjih disajnih puteva, hipertenzivna oboljenja, simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, inzulno-neovisni dijabetes i druge dorzopatije;
- U bolničkim kapacitetima Tuzlanskog kantona u 2024. godini registrovano je ukupno 41.894 liječenja oboljelih sa područja Tuzlanskog kantona. Od ukupnog broja ostvarenih liječenja u bolničkim kapacitetima na prvom mjestu su maligne neoplazme u procentu od 14,88%, zatim oboljenja cirkulatornog sistema u procentu od 12,74% te oboljenja digestivnog sistema u procentu od 12,33% u ukupnom broju ostvarenih liječenja;
- Najučestaliji pojedinačni uzroci bolničkog liječenja registrovani iz grupe oboljenja cirkulatornog sistema u 2024. godini su hronično ishemijsko oboljenje srca, moždani udar, akutni infarkt miokarda, esencijalna (primarna) hipertenzija i atrijalna fibrilacija;
- Stopa incidence iznosila je 226,57/100.000 stanovnika,a kao najučestalije lokalizacije malignoma registrovani su pluća, prostata i dojka dojka .
- Najčešće pojedinačne bolesti iz grupe oboljenja koštano mišićnog - sistema registrovane kao uzrok bolničkog liječenja su poremećaji intervertebralnih diskova i seropozitivni reumatoidni artritis;
- Od šećerne bolesti liječena su 473 pacijenata, u najvećem procentu od insulin neovisnog tipa šećerne bolesti (52,43%);
- Od dijagnoza povreda i trovanja liječeno je 2,142 pacijenata. Najčešće dijelovi tijela koji su povređivani su: donji ekstremiteti, grudni koš te lumbalni dio kičme i karlice;
- Najčešće registrovane kongenitalne malformacije kod hospitaliziranih pacijenata bile su kongenitalne malformacije spolnih organa i cirkulatornog sistema;
- Prekidi trudnoće vršeni su u javnim (75%) i privatnim (25%) zdravstvenim ustanovama. Stopa prekida trudnoće žena starosti 15 i više godina iznosila je 3,01/1.000;
- Tokom 2024.godine na području Tuzlanskog kantona registrirano je ukupno 4.064 oboljelih osoba od zaraznih i parazitarnih oboljenja sa stopom obolijevanja od 94,6 $/_{10.000}$ stanovnika.
- Deset vodećih oboljenja čine 95,86 % morbiditeta od zaraznih oboljenja. Vodeće bolesti su varicellae – 1655 oboljelih osoba, morbilli -819, enterokolitis -780, potom herpes zoster -204 oboljele osobe i scabies - 95 slučajeva.
- Analiza starosne strukture oboljelih osoba od zaraznih oboljenja prijavljenih na pojedinačnim prijavama, pokazuje pojavljivanje bolesti u svim starosnim grupama sa najviše oboljelih u uzrastu od 0 do 6 godina (35,69%) dok je najmanje oboljelih uzrasta 15-24 godina (9,54%).

- Letalitet od zaraznih oboljenja je iznosio 0,56% te je registrovano 23 smrtna ishoda kao posljedica zaraznih oboljenja i to: 8 povezanih sa Covid -19 infekcijom, 3 enterocolitisa, 8 kao posljedica sepse, 3 kao posljedica tuberkuloze i 1 povezan sa influenzom.
- U toku godine najviše oboljelih osoba se registruje tokom mjeseci april i maj (po 277/4064; 11,49%).
- Tokom 2024.godine na području Tuzlanskog kantona u okviru epidemije registroavno je 819 slučajeva morbila sa stopom obolijevanja od 19,07/10.000 stanovnika.
- Najveći broj oboljelih prijavljen je na području opština Lukavac (39,68%) i Tuzla (24,29%).
- Bolest je preovladavala u dobnoj skupini 0-6 godina (52,86%), dok u dobnoj skupini 65 i više godina nije bilo oboljelih od morbila.
- Među oboljelim osobama dominiraju nevakcinisane i osobe nepoznatog vakcinalnog statusa. Od ukupnog broja oboljelih 30,03% (246/819) je zahtijevalo bolničko liječenje. Kod hospitaliziranih su se pojavljivale komplikacije bolesti u vidu pneumonije i dijareje.
- Od pertusisa je obolilo 88 osoba tokom 2024.godine. Stopa obolijevanja je iznosila 3,77/10.000 stanovnika.
- Najviše oboljelih je registrovano na području opština Lukavac (23,86%) i Tuzla (22,72%), dok na području opštine Sapna nije bilo registrovanih slučajeva bolesti.
- Pertusis je oboljenje koje se najčešće pojavljivalo u dobnoj skupini 0-6 godina (90,9%) i to uglavnom kod nevakcinisane djece (79,54%).
- U sezoni gripe 2024/2025. prijavljeno je ukupno 5.063 oboljelih koji su imali ILI (bolest slična gripi).Najveća stopa incidence ILI zabilježena je u 9.sedmici i iznosila je 8.31/10.000 stanovnika.
- Tuberkuloza je još uvijek visoko rangirana zarazna bolest među deset vodećih oboljenja u strukturi morbiditeta stanovništva. Tokom 2024. godine registruje se povećanje broja oboljelih osoba od tuberkuloze za 126,82 % u odnosu na prethodnu godinu. U periodu od 2014-2024 godine najviše oboljelih se registrira na području opštine Tuzla (21,63%) a starija populacija preko 65 godina češće obolijeva .
- Tokom 2024.godine najviše oboljelih od tuberkuloze prijavljeno je na području opštine Tuzla (20,43%). Nešto više su obolijevali muškarci (55,91%). Registrovana su tri smrtna ishoda kod osoba starije životne dobi.
- Kada su u pitanju bolesti koje se prenose hranom i vodom, tokom 2024.godine prijavljeno je 812 slučajeva, a najzastupljenija bolest iz ove skupine bila je enterokolitis sa učešćem od 17,7% u ukupnom broju slučajeva oboljenja iz ove skupine.
- Na području Tuzlanskog kantona registrovana su 43 slučaja iz skupine zoonoza. Na prvom mjestu po broju oboljelih je bruceloza koja je registrovana na području 7 opština s ukupno 14 slučajeva. Najveći broj oboljelih je na području opštine Gračanica (28,57%). Uglavnom su obolijevale osobe iz dobne skupine 25-49 godina (50%), dok kod mlađih od 7 godina bolest nije registrovana.
- Prema broju oboljelih iz skupine zoonoza na drugom mjestu nalazi se leptospiroza sa 11 prijavljenih slučajeva tokom 2024.godine, i to najviše na području opštine Tuzla

(21,95%) dok na području opština Sapna i Teočak nije bilo prijavljenih slučajeva bolesti. Najveći broj oboljelih je u dobnoj skupini 50-64 godina (35%).

- U 2024.godini prijavljena je 191 bolnička infekcija na području Tuzlanskog kantona. Najveći broj infekcija prijavljen je na području opština Tuzla (56/191; 29,31%) i Živinice (30/191; 15,70%), a najmanje na području opština Čelić i Kladanj (po 3/191; 1,57%) dok na području opštine Sapna nije registrovan slučaj bolničke infekcije.
- Tokom analiziranog perioda registrovano je 394 povreda ljudi od strane životinja što je manje za 0,7% u odnosu na prethodnu godinu. Povrede su nanesene od strane životinja nepoznatog (57,61%) i poznatog vlasnika (40,6%), te od strane divljih životinja (1,77%) pri čemu su povrede najčešće nanesene od strane pasa (78,33%) i mačaka (21,57%).
- U 2024. godini Program obaveznih imunizacija se kontinuirano provodio i obuhvat BCG imunizacijom na području Tuzlanskog kantona je iznosio preko 90%, odnosno 96,07%, dok je obuhvat sa tri doze vakcine protiv Hepatitisa B iznosio 80,17% što je porast obuhvata za 4% u udnosu na prethodnu godinu
- U istom periodu zabilježen je nedovoljan obuhvat DTP vakcinom te je obuhvat vakcinacijom djece do godinu dana s tri doze vakcine protiv difterije, tetanusa, pertusisa, poliomijelitisa i hemofilus influence tip B je iznosio 76,63% i za 4% je veći u odnosu na prethodnu godinu.
- Revakcinacija protiv difterije, tetanusa, pertusisa, poliomijelitisa i hemofilus influence obavljala se u drugoj godini života. Obuhvat revakcinacijom sa DTP-IPV+Hib je iznosio 61,79%.
- Druga revakcinacija protiv difterije, tetanusa, pertusisa i poliomijelitisa provodi se u petoj godini života gdje je revakcinisano 1.757 djece, tj. 54,18%. Revakcinacija protiv difterije i tetenusa obuhvata i mlade koji pohađaju završni razred osnovne škole čiji je obuhvat u 2024.godini iznosio 60,95%.
- U 2024. godini, obuhvat prvom dozom vakcine protiv morbila, rubeole i parotitisa je iznosio 75,21%, tj. od planiranih 3.291 obveznika, vakcinisano je 2.475 dojenčadi.
- Obuhvat preko 95% zabilježen je na području opština Gračanica (96,4%), Sapna (100%) te Tuzla (95,4 %).
- Revakcinacija MRP vakcinom vrši se u šestoj godini života. Na području Tuzlanskog kantona, u 2024. godini obuhvat je iznosio 74,11%. U 2024 godini zabilježen je porast vakcinalnog obuhvata MRP vakcinom za 13% u odnosu na prethodnu godinu.
- Općenito, snabdijevanje stanovništva vodom za piće na području Tuzlanskog kantona odvija se putem gradskih i lokalnih vodovoda. Gradski vodovodi obično imaju organizovan sistem dezinfekcije i redovne kontrole kvaliteta vode, s većim brojem analiza koje su u većini slučajeva pokazale zadovoljavajuće rezultate. Međutim, lokalni vodovodi, koji su često u vlasništvu mjesnih zajednica ili pojedinaca, predstavljaju potencijalni zdravstveni rizik jer nad njima nije uspostavljena sistemska kontrola niti je organizovana redovna dezinfekcija vode. Gubitak vode u razvodnim mrežama u brojnim općinama premašuje 25%, a u pojedinim slučajevima dostiže i 60%, što ukazuje na dotrajalost mreže i potrebu za modernizacijom infrastrukture.

- Zbrinjavanje čvrstog otpada organizovano je u svim općinama i gradovima Tuzlanskog kantona i u većini se vrši sedmično. U gradskim sredinama odvoz se provodi češće, dok je u ruralnim područjima rjeđi. Neke općine otpad deponuju na regionalnim deponijama izvan kantona, dok druge imaju vlastite gradske deponije – koje često nisu sanitarne i nemaju adekvatne uslove za zaštitu okoliša. U gotovo svim općinama zabilježena je prisutnost divljih deponija, i to u značajnom broju, što ukazuje na slabosti u sistemu upravljanja otpadom i na nedovoljnu ekološku svijest stanovništva.
- Kanalizaciona mreža postoji u većini općina Tuzlanskog kantona, ali je stepen priključenosti stanovništva vrlo različit. Dok neke općine imaju priključenost veću od 90%, druge poput Doboj Istoka i Kalesije imaju vrlo nizak stepen pokrivenosti kanalizacijom. Dotrajalost kanalizacione infrastrukture je izražena u mnogim općinama, a u brojnim slučajevima otpadne vode se ispuštaju direktno u vodotoke bez prethodnog prečišćavanja. Septičke jame koristi velik broj domaćinstava, a zabrinjava podatak da značajan procenat tih jama ne ispunjava osnovne sanitarno-higijenske norme.
- Kvalitet vodotoka i površinskih voda na području kantona je narušen, uglavnom zbog ispuštanja kanalizacionih voda bez prethodnog tretmana, nepravilnog odlaganja otpada, poljoprivrednih aktivnosti i uticaja industrijskih postrojenja. U većini općina ne postoje uređaji za prečišćavanje otpadnih voda, ili su u funkciji samo djelimično. Iako je u nekoliko lokalnih zajednica uvedeno biološko prečišćavanje, u cjelini gledano, vodotoci su pod ozbiljnim pritiskom zagađenja.
- Održavanje čistoće naselja je organizovano na različitim nivoima – u nekim općinama se pranje ulica i čišćenje zelenih površina vrši redovno i sistematski, dok se u drugim općinama te aktivnosti obavljaju neredovno ili po potrebi. Većina općina nema javne klozete koji bi zadovoljili osnovne sanitarno-higijenske standarde. Prisutnost glodara, insekata i pasa lutalica je zabilježena u gotovo svim općinama, što ukazuje na potrebu za jačanjem sistema kontrole i provedbe mjera DDD zaštite.
- Kada je riječ o medicinskom otpadu, sve zdravstvene ustanove na području Tuzlanskog kantona imaju izrađene i usvojene planove upravljanja medicinskim otpadom od strane nadležnog ministarstva. Količine proizvedenog otpada variraju, pri čemu veće ustanove (poput UKC-a Tuzla) generišu znatno više infektivnog i oštrog otpada. Sve ustanove navode da se otpad zbrinjava u skladu s važećim pravilnicima.
- Prosječne godišnje koncentracije SO_2 u Živinicama prelazile su graničnu vrijednost od 50 $\mu g/m^3$ propisanu Pravilnikom, što ukazuje na ozbiljan problem zagađenja. S druge strane, azotdioksid (NO_2) i PM 2,5 lebdeće čestice, iako u pojedinim mjesecima zabilježeni u povišenim koncentracijama, nisu prešli godišnje granične vrijednosti. U drugim gradovima poput Tuzle, Lukavca i Gračanice zabilježeni su povremeni pikovi koncentracija, ali nije bilo kontinuiranih prekoračenja granica.
- Monitoring putem mobilnih stanica u Gračanici i Kladnju pokazao je da je kvalitet zraka uglavnom bio u skladu s propisanim granicama. U Gračanici su koncentracije sumpordioksida u dva navrata premašile granične satne vrijednosti, ali nisu bile proglašene epizode uzbune. U Kladnju nije bilo prekoračenja ni jednog propisanog praga,

što ukazuje na povoljniju situaciju u tom dijelu kantona. Ovi podaci potvrđuju korisnost mobilne stanice za fleksibilno praćenje lokalnih problema zagađenja.

- Zdravstveni nadzor nad osobama profesionalno izloženim jonizujućem zračenju pokazao je da je većina radno sposobna, ali su najčešće dijagnostikovana stanja povezana s vidom, metabolizmom i kardiovaskularnim sistemom. Najveći broj oboljenja nije povezan direktno sa izlaganjem zračenju, već s općim zdravstvenim faktorima poput starenja, ishrane i fizičke neaktivnosti. Samo 3% osoba je proglašeno djelimično sposobnim, a 1% nesposobnim za rad, što govori u prilog tome da su radni uslovi pod nadzorom i relativno sigurni u pogledu izlaganja zračenju.
- Analiza zdravstvenog stanja stanovništva te resursa zdravstenog sistema odnosi se na javni zdravstveni sektor. Izvještaji iz ustanova privatnog zdravstvenog sektora se dostavljaju neredovno i nedostatni su za obuhvat analizom i sačinjavanje sveobuhvatne analize zdravstvenog stanja stanovništva kao i kapaciteta u sistemu zdravstva;
- Primarna zdravstvena zaštita tokom 2024. godine radila je na svih 13 općina Tuzlanskog kantona za potrebe 429.443 stanovnika. Registrovano je ukupno 493 punktova sa 738 ordinacija i 704 radna tima;
- U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 76 punktova vanbolničke konsultativno specijalističke zdravstvene zaštite sekundarnog nivoa sa 77 ordinacija. Jednom punktu konsultativno specijalističke vanbolničke zdravstvene zaštite gravitira 5.651 stanovnika, a jednoj ordinaciji konsultativno specijalističke vanbolničke zdravstvene zaštite gravitira 5.577 stanovnika;
- U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 43 punktova bolničke konsultativno specijalističke zdravstvene zaštite sa 141 ordinacijom. Jednom punktu konsultativno specijalističke bolničke zdravstvene zaštite gravitira 9.987 stanovnika, a jednoj ordinaciji konsultativno specijalističke bolničke zdravstvene zaštite gravitira 3.046 stanovnika. Broj ordinacija konsultativno specijalističke bolničke zdravstvene zaštite na području Tuzlanskog kantona, u 2024. godini u odnosu na predhodnu godini je smanjen;
- U 2024. godini na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 48 punktova bolničkih i vanbolničkih laboratorija. Jednom punktu laboratorijske djelatnosti (bolničke i vanbolničke) gravitira 8.947 stanovnika.
- Bolnička zdravstvena zaštita pruža se na dva nivoa, sekundarnom i tercijarnom. Nivoe sekundarne i tercijarne bolničke zdravstvene zaštite pruža Klinička bolnica Tuzla, a nivo sekundarne bolničke zdravstvene zaštite pružaju Opća bolnica Gračanica. Banja „Ilidža“ Gradačac pruža usluge produženog bolničkog liječenja nivoa kantonalne bolnice iz djelatnosti medicinske rehabilitacije sekundarnog nivoa i banjsko liječenje;
- U 2023. godini bolničku zdravstvenu zaštitu pružalo je ukupno 546 doktora i 1.440 zdravstvenih tehničara sa srednjom, višom i visokom stručnom spremom, a u 2024. godini 609 doktora i 1.212 zdravstvena tehničara sa srednjom, višom i visokom stručnom spremom, što ukazuje na povećanje broja doktora medicine i smanjenje zdravstvenih tehničara svih profila.

- Na jednog doktora medicine zaposlenog u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti registrovano je 2,97 postelje u 2023. i 2,71 postelja u 2024. godini.
- Broj bolničkih postelja za Tuzlanski kanton je 3,84/1.000 stanovnika. Zauzetost posteljnog fonda u bolničkim kapacitetima za 2023.godinu bila je 47,09%, a za 2024.godinu 50,29%.
- Prosječna dužina liječenja u bolničkim kapacitetima u 2024. godini je iznosila 5,93 dana što je više u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 5,73 dana. U desetogodišnjem periodu posmatranja registruje se trend porasta broja doktora i zdravstvenih tehničara, a u broju postelja na jednog doktora, broju postelja na 1.000 stanovnika, prosječnoj zauzetosti posteljnog fonda i prosječnoj dužini ležanja registruju se male razlike
- Ukupan broj radnika zaposlenih u zdravstvu u Tuzlanskom kantonu u toku 2024. godine iznosi 5.628. Ukupan broj zdravstvenih radnika u 2024. godini na području Tuzlanskog kantona je 4.188, što je 74,41% ukupnog broja zaposlenih radnika u zdravstvenim ustanovama.
- Odnos između broja zdravstvenih radnika, zdravstvenih saradnika i nezdravstvenih radnika u 2024. godini iznosi 74,41% : 2,03% : 23,56%. Broj zdravstvenih saradnika u 2024. godini na području Tuzlanskog kantona je 114, što je 2,03% od ukupnog broja zaposlenih radnika u zdravstvenim ustanovama.
- Broj nezdravstvenih radnika u 2024. godini je 1.326 što je 23,56% od ukupnog broja zaposlenih radnika u zdravstvenim ustanovama i predstavlja povećanje u odnosu na 2023. godinu.
- Djelatnost porodične medicine u 2024. godini radila je na 124 punkta u 256 ordinacija i angažman 309 radnih timova. Ukupno je registrovano 1.828.490 posjeta u ordinaciji doktora od kojih je 398.851 prvih, 881.253 posjeta ostalim zdravstvenim radnicima. Prvih pregleda radi liječenja je bilo 334.159, a 1.184.424 ponovnih pregleda radi liječenja. Iz djelatnosti porodične medicine u 2024. godini specijalistima je upućeno 568.528 pacijenata, na bolničko liječenje je upućeno 64.519 pacijenta, u laboratorij 303.124 pacijenta, a propisano je 4.379.845 recepata.
- Kao posljedica organizacije rada domova zdravlja, timovi obavljaju rad na više punktova, više službi ili dežurstvima te imaju podjeljeno radno vrijeme;
- Djelatnost službe zaštite zdravlja predškolske djece u 2024. godini radila je na 13 punktova u 38 ordinacija uz angažman 36 radna tima;
- Djelatnost službe zaštite zdravlja školske djece u 2024. godini radila je na 117 punktova u 188 ordinacija i angažman 7 radnih timova (0 doktor medicine specijaliste školske medicine, 4 doktora specijalista ostalih grana specijalizacije, 3 doktora medicine te 8 zdravstvenih tehničara srednje stručne spreme);
- Djelatnost medicine rada u 2024. godini radila je na 12 punktova u 23 ordinacije i angažman 14 doktora medicine i 31 zdravstvenog tehničara;
- Pneumoftiziološka zdravstvena zaštita pružana je na 12 punktova, u 14 ordinacija uz angažman 14 radnih timova.;
- Djelatnost polivalentne patronaže pružana je na 46 punktova, u 230 ordinacija;

- Djelatnost hitne medicinske pomoći pružana je na 13 punktova, u 17 ordinacija i angažman 101 doktora i 179 zdravstvenih tehničara;
- Ginekološka zdravstvena zaštita je tokom 2024. godine radila na svim općinama Tuzlanskog kantona na 13 punktova, 26 ordinacija i uz angažman 25 radnih timova;
- Stomatološka zdravstvena zaštita se obavljala u toku 2024. godine na svim općinama Tuzlanskog kantona i to na 41 punktu sa 73 stomatološke stolice i 74 radnih timova. Broj posjeta stomatološkoj ordinaciji godišnje/timu 1.638, a broj posjeta u stomatološkim ordinacijama 121.213;
- Specijalističko konsultativna zdravstvena zaštita se pruža na dva nivoa, sekundarnom i tercijarnom. Programiranjem zdravstvene zaštite je predviđeno da domovi zdravlja Tuzlanskog kantona pružaju sekundarni nivo konsultativno specijalističke zdravstvene zaštite kao i Opća bolnica Gračanica, a nivo sekundarne i tercijarne specijalističko konsultativne zdravstvene zaštite, Univerzitetsko klinički centar Tuzla;
- U Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona registrovan je 1 laboratorij sanitarne hemije i 1 laboratorij mikrobiološke laboratorije;
- U okviru djelatnosti mentalne rehabilitacije za područje Tuzlanskog kantona centri za mentalno zdravlje su u toku 2024. godine radili su na 13 punktova i 18 ordinacija uz angažman 8 doktora, 24 zdravstvena tehničara, 2 okupaciona terapeuta i 20 zdravstvenih saradnika;
- U okviru djelatnosti centra za fizikalnu rehabilitaciju za područje Tuzlanskog kantona centri za fizikalnu rehabiltaciju su u toku 2024. godine radili su na 14 punktova i 23 ordinacija uz angažman 12 doktora, 67 zdravstvena tehničara (sa VSS i SSS srednjim stručnom spremom) i 6 zdravstvenih saradnika;
- U okviru djelatnosti Higijensko epidemiološke zaštite za područje Tuzlanskog kantona u toku 2024. godine službe su radile na 13 punktova i 16 ordinacija uz angažman 9 doktora, 34 zdravstvena tehničara (sa VSS i SSS srednjim stručnom spremom);
- U 2024. godini apotekarska djelatnost u okviru javno zdravstvenih ustanova na području Tuzlanskog kantona radila je na području šest općina. U posmatranom periodu registrovano je ukupno 16 društvenih apoteka kao samostalnih i 16 depoa kao dijelova apoteka, kao i 5 ogranka. Apoteke su radile uz angažman 62 magistra farmacije i 28 farmaceutskih tehničara;
- Sve ustanove bolničke zdravstvene zaštite na području Kantona raspolagale su sa 1.649 postelja registrovano je 51.038 ležanja liječenih pacijenata i neispisano 555 bolesnika koji su nastavili liječenje u 2025. godini.
- U toku 2024. godine u svim ustanovama bolničke zdravstvene zaštite na području Kantona izvršeno je 14.792 hirurških operacija. Ostvareno je ukupno 302.697 bolno opskrbna dana liječenja.
- Prosječna dužina liječenja je 5,93 dana, a prosječna zauzetost posteljnog fonda je 50,29%.
- Aktivnošću skrininga sluha obuhvaćeno je 91% od broja učenika planiranih za pregled.
- Kod 1% učenika je registrirano odstupanje od referentnih vrijednosti mjerenja te su upućeni na daljnju dijagnostičku obradu.

- Skrining pregledom vida obuhvaćeno je 78% učenika drugih razreda osnovnih škola.
- Usljed uočenih odstupanja koja ukazuju na poremećaj oštrine vida, na dodatnu dijagnostičku obradu upućeno je 5% učenika od ukupnog broja pregledanih učenika.
- Poremećaj bulbomotorike je detektovan kod 12% od ukupnog broja pregledanih učenika.
- Zbog oba poremećaja na daljnju dijagnostičku obradu upućeno je 1% od ukupnog broja pregledanih učenika.
- U okviru skrining pregleda lokomotornog sistema pregledano je 89% učenika šestih razreda.Usljed uočenih odstupanja od normalnih fizioloških vrijednosti u pogledu zakrivljenosti kičme, ramena i stopala, 17% učenika upućeno je na daljnje preglede.
- Na osnovu rezultata mjerenja visine i težine učenika šestih razreda najveći procenat 78%, učenika je sa idealnom (normalnom) tjelesnom težinom.
- Gojaznost je uočena kod 15% učenika, a pothranjenost kod 7% učenika.

Tuzla, 22.09.2025.godine

M I N I S T A R

Prim. dr. Dušanka Bećirović